СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИХ НАРОДНІЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIII. Ч. 64. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 19. марта, 1925. VOL. XXXIII. No. 64. Jersey City, N. J., Thursday, March 19, 1925. THREE CENTS

Вибух у копални захопив 33 робітників.

ФЕРМАВНТ, ВЕСТ ВЕРДЖИНІЯ, 17. марта. — В копальни підприємства Бетлегем Майнс Корпорейшен ч. 41. в місцевости Бараквил, що лежить 8 миль відсіля наступив нині в ночи вибух копальняних газів, якого жертвою може впасти 33 робітників, що тоді находилися при праці.

Вибух попередив глухий підземний гуркіт. Зараз за ним наступив сильний гук. З шахти бухнув огонь. Шопа над закопом розбилася на дребезки та вилетіла в воздух, а відтак завалилася в копальню, затарасовуючи відломками цілий вхід. Потрясение від вибуху було таке сильне, що в близьких домах вилетіли двері й вікна, а було його чути на 20 миль довкола Завдений вхід не дав ратунковому відділові можности доступити до шахти з ратунком; треба буде вперед пробрати вихід та пустити в рух машинерію, а сього не можна буде зробити, поки не розвидніється.

В часі вибуху в копальни працювало 33 робітників. Заряд догадується, що вони всі погибли від огню, що повстав при вибуху. Можливо, що десь у далеких хідниках копальні ще находяться живі майнери, але велике питанне, чи вони дожиють до часу, поки ратунковий відділ до них добереться.

Зараз по вибуху пішли, як звичайно дикі чутки. З огляду на те, що копальняний заряд не допускав до організования робітничої юнії, то хтось зі заряду пустив чутку, що причиною вибуху була бомба, кинена в шахту. Се однак очевидна видумка.

КУЛИДЖ ІМЕНУВАВ НОВОГО МІНІСТРА СУДУ.

ВАШИНГТОН, 17. марта — З огляду на те, що Чарлз Ворен, котрого номінацію на уряд генерального прокуратора (міністра суду) сенат відкинув аж два рази, не захотів прияти від президента Кулиджа тимчасової номінації на час конгресової перерви, президент Кулидж іменував генеральним прокуратором свого приятеля Джана Гарібалді Сарджента адвоката з Вермонту. Сенат, годі без довшої дебати затвердив номінацію.

НЕ ХОТІЛИ УХВАЛИТИ 48-ГОДИННОГО ТИЖНЯ ПРАЦІ ДЛЯ ЖІНОК І ДІТИЙ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 16. марта. — Републиканська більшість в стейтовій легіслятурі постановила не допустити до ухвалення проекту закона, котрий обмежує працю жінок і дітий у промислах до 48 годин в тиждень.

НОВИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ АМБАСАДОР ДО НІМЕЧЧИНИ.

ВАШИНГТОН, 17. марта. — Президент Кулидж іменував новим американським амбасадором в Німеччині Дра Якова Гулда Шурмана, що був досі представником Америки в Китаю.

З НАФТЯРСЬКОГО ПРОЦЕСУ.

ШЕЙН, ВАЙОМИНГ, 17. марта. — В одвітї боротьбі адвокатам федерального уряду вдалося помістити в протоколах процесу уряду проти нафтярів за уневажнение аренди федеральних теренів зізнання свідків і документи на доказ, що одно канадійське нафтове підприємство заплатило був міністрови внутрішних справ Фолові поважну суму в формі „бондів свободи".

АМЕРИКА НЕ ДВАЄ ЗА ОБМЕЖЕННЯ ЗОРУЖЕНЬ НА СУШІ.

ВАШИНГТОН, 17. марта. — Президент Кулидж, котрий збирається скликати нову розоружну конференцію, дав до зрозуміння, що ся конференція буде занимати лишень зоруженим на морю.

АРЕШТУЮТЬ СКАРБНИКА КОРАБЛЯ ЗА ПАЧКОВАННЄ ДОРОГОЦІННОСТИЙ.

НЮ Йорк, 17. марта. — На приказ митового уряду арештовано нині Виктора Де Каро, скарбника великого парового корабля Левіятана, котрому закидують, що він пробував перепачкувати без оплати граничного мита дорогоцінности на суму 40,000 доларів.

НАПАД ТОВПИ НА АМЕРИКАНСЬКУ АМБАСАДУ В ПЕРУ.

ВАШИНГТОН, 17. марта. — Товпа розярених горожан південно-американської республики Перу напала на американську амбасаду в перуанській столиці Лімі. Лишень прихід державного війська вратував амбасаду.

Товпа була розярена тим, що американський президент Кулидж розсудив граничний спір межи Перу та Чілі в користь сього посліднього.

СЕЛЯНСЬКА ГАЗЕТА „РАДЯНСЬКЕ СЕЛО".

Найбільш поширеною на радянській Україні газетою є Київське „Радянське Село". Почала газета виходити 20 червня 1924 р. з Заданням газети є освітлювати селянське життя, виявляти хиби та зловживання урядових осіб та установ, творити новий побут, давати селянам поради по питанням земельним, податковим, господарським і иншим. Тираж газети в першому місяці становив 28—30 тисяч примірників. Тепер тираж її досягнув цифри 67.500 примірників. В січні с. р. до редакції газети було надіслано 5000 дописей і 4,000 запитань. Селькоровська організація при газеті налічує 400 корреспондентів. Як додають до газети виходить Журнал сельрада, що має на меті пояснювати селянству закони й розпорядки радянської влади.

ДОСЛІДИ НАД ЗВИЧАЄВИМ ПРАВОМ.

При Буан у Київі істнує на соціяльному економічному відділі окрема комісія для вивчення народнього звичаєвого права на Україні. Протягом 1924 р. розглянено і опрацьовано цілу низку справ з цеї области, напр. про сіуть земельно правових стосунків, про родину та розділ майна між її членів, про приймачество, про звичаєві-правові норми в царині права родинного і річевого. Крім того були зроблені доповіді на теми: трудовий принціп та його значіння в сьогорічному праві і селянському побуті; земельний кодекс та звичай, питання українського краєвого права у нинішній правничій літературі і иши.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

Дня 20-го с. м. помер в Оборі Н. Й., Іван Малиса, член Запорожської Січи, від. 283 У.Н.С. Покійний працюючи у Фабриці упав з еливейтра так нещасно, що по десяти хвилях умер. покійний уродився в селі Натасові, повіт Тернопіль, Галичина До Українського Народнього Союза вступив 15-го падолиста, 1908. Полишив жену Марію і двох синів.

Покійний прожив 61 літ.

Земля Йому Пером.

ПАМЯТИ ЩОГОЛІВА.

Історично літературне товариство при Буан у Київі присвятило своє засіданне дня 3 лютого памяти Щоголіва, з нагоди столітніх роковин його уродин. З промовами і докладами виступали, академік С. Єфремів, М. Зеров, О. Дорошкевич, П. Филипович.

МІЛЬОН БУКВАРІВ ДЛЯ НЕГРАМОТНИХ.

Всеукраїнська надзвичайна комісія по ліквідації неграмотности приступила до видання букварів для села, в кількости мілюн примірників. Буквари будуть продаватись по 5 коп. за примірник.

„ФРАНЦІЯ И АНГЛІЯ ЗАПАДАЮТЬСЯ, СКАНДИНАВІЯ ПИДНОСИТЬСЯ

Дуже цікаві ревеляції сповістили світу два славні геольоги Шмід і Борн. Перший з них працює на університетах в Мінхені і займається від богато літ науковими помірами суші. При цьому вдалося йому стверднти, що Англія, Франція, а також Бельгія постійно западаються в море і можуть колись за сотки літ найтися поницше поверхні моря. У стіп Піренеїв суша (континент) найпомалійше западається. Протягом останніх 25 літ ріжниця поверхні на цьому просторі зменьшилася може на 25—30цм. Околиця Гавру і над Секваною за тойсам час знизилася до моря на 50 цм. Пересічно меншає суші в Франції протягом року здовж берегів моря на 2 цм. подібна доля й Бельгії. Пересічно знижується там суша до моря на 4 цм. Коли цей геольогічний процес не здержиться, як небудь, то за яких шісдесять літ значну часть бельгійського побережжа прокотне моря. Англія постійно тратить на побережжах рік річно 5—6 цм. континенту, який забирає море. Противно деякі континенти, як Швеція, постійно підносяться. Шведський геольог Борн каже, що скандинавський півострів підносить ся від трийцяти літ. Причину цього явища, бачить професор Борн у такому научному здогаді: Ледяники полярних околиць протягом минулих тисячеліт натискали сильно на сушу. Коли помало ці ледяники в части стопилися, тиснення зменшилося. Глибоко під замерзлими покладами землі переплавають до Скандинавії плинні маси землі і підносять сушу ніби острова. — Ці теоритичні твердження можуть бути фальшиві, але можуть бути і правдиві. В кождому році певне, що часть суші вквотає море.

КНИЖНА ВИСТАВА „ПРОДУКЦІЙНІ СИЛИ ТА НАРОДНЄ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ".

У Всенародній бібліотеці України у Київі відчинено дня 8. лютого велику виставу літератури на тему: Продукційні сили та народне господарство України. На виставі зібрано книжковий та ілюстративний матеріял до всіх тих питань, які були порушені в докладах на нелавньому всеукраїнському зізді в справі просліджения продукційних сил та народнього господарства України. На зізді було почитано більше як 250 докладів, з того київські делегати зізду дали більше половини докладів. Відділи виставки такі: Природа України й природні ресурси; людина, як продукційна сила; сільське господарство України; сільсько-господарська промисловість України, енергетика України; економіка й статистика України; наукова термінольогія української мови.

НОВИЙ ЖУРНАЛ.

У Київі почав виходити новий журнал „Комунар", в двох виданнях — по українськи і по російськи орган київського губкому КП(б)У. Завданням Журналу допомогти активним членам партії і радянським робітникам на селі узагальнювати щоденний досвід праці на селі і вичувати його з погляду завдань комуністичної партії. Журнал виходить що місяця Перше число журналу містить статті київських комуністичних провідників: Постишова М. Барана, В. Кузьменка, Шупака і иших.

ЯК ДАВНІЙШЕ ЗАСУДЖЕНІ РАТУВАЛИСЯ ВІД СМЕРТИ.

(Право азилю в середньовічних часах).

Давнійше, то все приходилося легко покарати засудженого на кару смерти, на шибеницю, або під ударом топору. Засуджений мав рїжні способи рятуватися. Головнож, коли про водили засудженого з тюрми місце страчення. Церкви мали право азилю, себто, що коли засудженому вдалося по дорозі втекти до церкви, йому не грозила вже кара смерти. Бо висші стани (шляхта) мали навіть право перетяти посторонок ката, на якім він від свою жертву і засуджений міг собі тоді свобідно відійти.

Раз у Цріху (в Швайцарії) мали покарати смертю одного визначного горожанина, за якусь малу причину. Його приятель узяв собі молодого шляхтича Вернера фон Цімери (який у Цріху ходив до школи), підніс його на раменах і поніс поміж товпою аж до засудженого дав йому гострий ніж, щоби перетяв шнур. Хлопець зробив так. Засуджений взяв хлопця на руки і побіг з ним до найблизшої церкви. Там кинувся перед пристіл — і вже йому не грозила кара смерти. Кождажінка вже навіть під шибеницею могла виратуватись, коли якийсь чоловік заявив, що оженитьсяз нею. Що правда деякі злочинці були вийняті з під права азолю й усякого иншого помилування: прим За злочин чужолоства знасилування нарочне вбивство. Цілі міста, як прим. Тібінген і Райтлінген були наділені правом азилю, так, що кождий, хто в розгарі, в гніві, або для власного ратунку убив кого міг рятувати до тих міст і бути певним, що не грозить йому кара смерти. Як дуже використовували це право азилю, що азилеві міста мусіли видавати окремі закони для азилянтів. Найважнійше було, що вони не могли носити шаблі, або якої небудь зброї. Не вільно було їм також ходити до гостинниць (корщми вигасло щойно тоді, як придушили його його 1804 року до віртемберської держави.

Селянство в Росії і на Україні не вірить большевикам.

БЕРЛІН, 17. березня. — З Росії й України повідомляють, що селянство не вірить запевненням большевицького уряду і не приймає поважно його запевнень про признанне селянам більше політичних прав та економічних полекш.

Як подають звідомлення, селянство далі ставиться ворожо до комуністів і большевицької влади, кажучи, що вона заявляє, що признає селянству уступки лиш тому, що вже пізнала свою безсильність супроти селянства.

ЧОМУ НІМЕЧЧИНА ПРОГРАЛА.

БЕРЛІН, 17. березня. — Баварський майор Майр пише, що Німеччина програла світову війну через помилку в 1914 році. На його думку Німеччина не повинна була нападати на Францію, але боронитись перед нею і держати Англію нейтральною, а тимчасом разом з Австрією здомити і розбити Росію.

РОБІТНИКИ ФАШІСТИ І РОБІТНИКИ СОЦІЯЛІСТИ.

РИМ, 17 березня. — Сьогодня розбилися страйкарі в сталевих фабриках в Льомбардії (в північній Італії). Фашісти зі своїми юніями рішили вернутись до роботи, а соціялісти зі своїми юніями страйкують далі.

Фашісти заповідають, що з того може вирнути взаїмна боротьба між обома таборами.

СТРАЙК В ІТАЛІЇ.

РИМ, 15. березня. — В Льомбардії (північній Італії) доконечися страйк металевих 100,000 робітників, в якому брали участь соціялісти і фашісти.

СУХИЙ ДЕНЬ В ДАБЛИНІ.

ДАБЛИН, столиця Ірляндії, 17. березня. — Ірляндська влада видала розпорядок, яким наказала замкнути сьогодня, в день св. Патрика, всі тутешні коршми. Наслідком того людни мусіли здержатись від пиття алькоголю цілий день.

БАЛФОР ІДЕ ДО ПАЛЕСТИНИ.

ЛОНДОН, 16. березня. — Англійський дипльомат лорд Балфор виїхав до Палестини на отворенне гебрайського університету, не зважаючи на протести Арабів.

БУЧІ В ПАРЛЯМЕНТІ.

ПАРИЖ, 17. березня. — Сьогодня викликали бучі у французькому парляменті посли з Альзації і Льотарингії їзза надужить тамошньої адміністрації.

БУНТИ БЕЗРОБІТНИХ В КИЄВІ.

БЕРЛІН, 17. березня. — З Киева повідомляють, що там вибухли заворушення безробітних.

Влада здавила бунти при помочі війска.

Д'АННУНЦІО ГОРІВ У ВОЗДУСІ.

РИМ, 17. березня. — Літак славного італійського поета і жовніра Д'Аннунція займився був підчас його лету довкола озеро Гарда. Одначе він огонь погасив і в останній хвилі спас свое житте.

МОГИЛА СПЕРЕД 5,000 ЛІТ.

КАІРО, Египет, Африка, 17. березня. — Тут потверджують вістку, що американська експедиція Бостонського музею і Гарвардського університету добула могилу фараона (короля) Сенеферу, котрий володів в Египті тому 5,000 літ.

НОВИЙ РАДЯНСЬКИЙ АПАРАТ.

КИЇВ, 28. березня. — Народний Комісаріят Робітничо-Селянської Інспекції України перевів обслідування низового радянського апарату по 10 районах і 10 сельрадах, в кождій губернії. Виявилося, що низові радянські органи, се сільські ради і районні (волостні) комітети є нічим иншим, тільки податковими урядами, що стягають з населення податки та виконують рїжні инші зарядження вище них стоячої влади. В области просвітній і економічній ці органи майже нічого не роблять. Стан просвіти і народного здоровля представляється дуже сумно. На Київщині в 10 обслідуваних районах школи обнимають 33% дітий шкільного віку, а по деяких районах на 70 тис. населення є тільки одна лікарня з 20 ліжками. Шкідливо відбивається на діяльности низових органів часте змінювання їх керовників. В одним випадку протягом року десять разів змінили голову райвиконкому (виборного). Населення незадоволене представниками місцевої влади (яких зрештою само „вибірає"), бо допускаються зловживань і брутально поводяться з населенням.

До УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА Приймається в Січни, Лютім і Марті БЕЗ ВСТУПНОГО СТАРШИХ МУЖИН, ЖЕНЩИН як рівнож і ДІТИЙ.

Користайте з Нагоди Продовження Ювилейної Кампанії!

Вступайте в Члени Українського Народного Союза

Пімста гріхів.

Аліянти рішили були собі при замкнених дверях в Парижі поділ Туреччини на части, з яких чимало собі забрали, а одну, Палестину дали Жидам.

Але не минуло богато часу, а Турки збунтувалися проти Греків. Прогнали їх з Малої Азії і з частинки европійської Туреччини.

Прогнали теж аліянтських окупантів з Царгорода (Константинополя), донедавньої столиці Туреччини.

Відтак населення Мезопотамії стало бунтуватись також проти англійської окупації, население Египту проти англійської опіки.

Население Сирії бунтується проти французької окупації.

Арабн в Палестині, (яких є там 90%) бунтуються проти верховлади Жидів, (яких є там 10%), яку їм дала Англія.

Виходить, що не так то легко вирішувати долю і життєві справи народів кільком чужинним ,особам. при замкненних дверях.

Такі „рішення" лиш викликують замішение на якийсь час і зужинають силий засоби народів на боротьбу, замість вжити їх на поступ. І остаточно лишається тільки досвід та ненависть до злощасних „реформаторів" та роздільників не свого добра і не свого права.

Такийсамий поділ і розділ між спільників здочину аліянти зробили на землях України, Білоруси, Литви, Німеччини і т.л. І все те буде мститись на них.

Всенародня бібліотека України.

Всенародня бібліотека України у Київі, це одна з найбільших тепер бібліотек в Европі. На 1. січня 1925 р. книжковий фонд бібліотеки начислював у Київі 1,124,000 одиниць і у філіяльному відділі у Винниці — 100.000 одиниць, разом 1224,000 книжкових одиниць, а крім того бібліотека має до 300,000 газет і до 100,000 листівок.

Бібліотека істнує 6років, перебувала в дуже тяжких матеріяльних обставин. мала невеликий штаб співробітників і хоч працювали з великим напруженням, але змогли упорядкувати лише частину свого книжкового фонду. До 700,000 книжок лежить, ще в коморах неросзортовані і для публики недоступні. За минулий рік із старого книжкового фонду упорядковано 100,000 одиниць, як також цілий новий приріст — 58,242 книжок і 106,088 газет та листівок.

В 1923-24 р. видано було 8,398 білетів на користание книжками в читальні бібліотеки, число одвідувань читальень виносило 119,164, а книг було видано 250,506 Найбільше читаюся журналів (очевидно старих) .і книжок по соціяльним наукам та красне письменство. В порівнанню з попередніми роками зростає читанність журналів, книжок по точним і прикладним наукам, натомість падае читанність красного письменства, фільософії, мистецтва.

Серед читачів бібліотечної читальні перше місце займають студенти вищих шкіл (3540), учні професіональних шкіл (2381), учні трудових шкіл (619), робітники освіти, без професорів (920), професори вищих шкіл і учні (142), инші робітники розумової праці (320), службовці (718), робітників фізичної праці було 301.

З метою популяризації книг і допомоги читачам у виборі лектури бібліотека організувала протягом минулого року до 20 різних книжкових вистав, напр. Шевченківська, Паризької Комуни, по жіночому питанню і т. п.

При бібліотеці істнує зоо установи краєзнавства — загальноукраїнський спеціяльна для Поділля. Бібліотеці бракує коштів на розвинення своєї роботи. Директором бібліотеки є С. Пастернак.

Робітники освіти Київщини.

На Київському губерніяльному зїзді робітників освіти М. Баран подав ось такі інформації про стан професіональної організації робітників освіти Київщини:

На 1. січня 1925 р. Спілка робітників освіти нарахувала 10,203 членів, з яких було безробітних 3,368 осіб. Жінки становлять 44.3% всього числа членів. По національности члени діляться так: Українців 4545, Росіян 2,734, Жидів 2,264, решта припадае на інші національности. В секції наукових робітників нараховується 1,151 членів, в секції преси — 703 члени.

Окружних відділів є 6 з членською масою 7,989. Місцевих комітетів 26, а тім у Київі 29. Формою взаємного контакту між розкиненою масою робітників освіти є делегатські збори. Всього делегатів по губернії налічується 775. Каса взаємної допомоги при Губ-відділі обеднує 7,492 робітників освіти Київа та Київського округи.

Заробітна платня робітників освіти за останній квартал піднеслася для міського робітника в середньому з 22.50 карб. до 35 карб. місячно, для сільського — з 14,карб. до 30 карб. місячно.

З галузі помочи робітникам освіти і охорони праці зазначується, що 601 членів були в будинках відпочинку, а 48 членів перейшли коректне лікування. Безробітним видаветься грошева допомога на підвищение своєї кваліфікації, роздано даром 1859 пудів дров і пр.

Культурна робота членів спілки на селах — при хатах, читальнях сельбудах і клюбах не наладжується. В містах і особливо у Київі ведеться досить велика культурна робота при клюбах, коли в клюбах є читальні. Инші клюби, головно робітників освіти, не мають ніяких читалень, а тільки роблять вечірки, концерти, вистави і т. п.

Життя комсомольське

Що міститься в пляшині, на якій написано: „українізація".

Натрапив я випадково на повість А. Головка, надрукованну в 4—5 книзі „Червоного Шляху" за минулий рік.

Повість називається „Зелені серцем" і описує житте кількох молодих хлопців і дівчат, що учаться на педагогічних курсах ім. Скороводи.

Зрічатку не хотілось читати. Думалось: звичайна большевицька література. Але вже з перших речень показалось, що тут правдиво схоплено й описано кусок нового українського побуту. Змальовано живих людей з їх турботами й радощами, з їх добрими й лихими прикметами. Цікава повість. Навчаюча повість.

Головна дієва особа — Яшко Іщенко. Мужицька дитина й „завзятий комсомолець", як він сам себе рекомендує. Все розумію, до всього своїм розумом дійшов, на своїх товаришів і товаришок має великий вплив. Гарно пише, всюди його літературні спроби мають успіх. На товариській вечірці він читае свою посему „Порвали кайдани" — і

„заду оплески схопились, погнались за ним. Найшли й за кулісами, ввялось плюскули злегенька в розчервоніле обличчя"...

У Харкові, на зборах „Плуга", наш герой також читае свої твори. І знов —

„коли скінчив, оплески як зайва хлюпнули в розчервоніле обличчя... Добре написано. Є сильні місця. Є чуття думка".

Ясно, що маємо тут до діла з ідеальним представником нової пролетарської України. Це та молода Україна, що нарастає під впливом українізації й має заступити місце України старої —буржуазної, богомільної, фарисейської й т. д.

Тепер гляньмо на того самого Яшка з иншого боку. Автор повісти з суто-пролетарського щирістю показуе нам свого героя, як він є, нічого не замовчуючи й не затираючи. Та й нащо-б він це став робити! Для нього нема ані добра, ані зла, й все, що його герой робить і думае — це так і має бути.

*

Як усі правдиві герої всіх часів і народів, наш комсомолець Яшко дуже безцеремонно поводиться з дівчатами. Він їх „поривно хапае за стан", прилюдно цілуе, садовить їх на коліна, причім не робить рїжниці, чи то Галька, чи Маряна, чи Наталка.

Але й дівачата в комсомолі не дуже церемоняться. „Товариш Соня робить доклад про міжнародне становище" — а тимчасом Маряна

„підійшла до Яшка і всміхнулася. Враз сіла на коліна йому, а руками голову обхватила і пригорнула міцно і довго так"...

Через кілька хвилин Яшко вже держить Гальку за стан.

„Враз потягнувсь і її притяг тремтячо. А тоді жадно устами припав до великих очей"...

Майте на увазі, що це все діеться на зборах КСМУ, саме підчас докладу „товариша Сонї" про міжнародне становище.

„Товариш Соня" чомусь розсердилась на Яшка й голосно крикнула:

„Товаришу Якове, цілуватись на зборах заборонено".

Але Яшка не так-то легко вивести з рівновагн. Він

„усміхнувсь, ноты брови нахмурив:

— Я дозволю собі запитати т. Сонку, коло я поцікував? Ті чи котсь иншу?

— Котсь иншу, т. Якове.

— Ну, тоді... прошу пробачити: в страшенно образив Сонку. Ну, не плач. На другій перерві я вже в тебе попрошу. Чого ти журишся?

Думаете, що Соня образилась? Де там! „Не вдержалась — таки, засмілась. А за нею регіт молодий шарпнувся... А тоді (Соня) серйозно прийшла до слідуючого питання повісті: ки денної, про клуб комсомольський".

*

Скаже хто-небудь, що в тім ще нема великої біди, коли хлопці й дівчата прилюдно обіймаються, сідають одне одному на коліна й цілуються. Инші Але ось що далі робить наш комсомольський герой.

Повернувши з Харкова, де в „Плузі" так хвалили його письменницький хист, він зайшов ночувати до дівчат. Маряни не було дома, а застав саму Гальку.

„Сів на Марянину ліжку і зняв шапку — кинув на стіл.

...Яшко притис і враз палко притяг дівчину до себе. А вустами жадно припав до очей її. Одерваусь. В волоссі на мить заплутався. Сковзнув по тілові аругкому... і тіло молоде пахом рілзі весняної ударило в лице. А в волоссі — шелест життя... І руки за голову порівно обхватили... А очі росли... — росли... аж доки безднями стали. Тод Яшко схватив — стиснув когось до болю, й з закритими очима в безодню ту — у-ух!..."

Щоб у читача не залишилось найменшого сумніву, що саме тут сталось, автор зараз спішить усе пояснити.

До дому приходить Маряна. „Галька кішечкою сковзнула з ліжка й вибігла в сіни". Потім обидві лягли спати.

„Довго не спали... Галька щось пошепки. Маряна пошепки теж:

— Ну, а буває-ж — дитина?

Мовчання.

А ніч зареготалась, тюкнула і з цумом гайнула геть"...

Нічого розумнійшого ніч і не могла зробити, як зареготатись, чорнути й гайнути від цієї комсомольської гидоти геть.

*

Але правдолюбність А. Головка й на цім не спиняється. Бажаючи показати нам свого героя у всій його красі, він веде нас з ним у батьківську хату.

Яшко прийшов на якийсь час до рідного села. У батьковій хаті були гості: прийшли напитись свіжого самогону.

„Яшко лежав на руці й тоскно на дудочку дивився, що над кухликом — дзюрр... дзюрр... Довго дивився. А злість у серці росла-росла. Дивився все... Враз підвівсь і кухлик у руку взяв, а тоді духом одним вихлився до дна. У роті опекло і дух забило"...

Герой наш опянів. Його вивели на двір, там держали якісь пяні люде. „Яшко кричав щось глухо, когось палити збирався". Нарешті всі розійшлися, й пяний Яшко також повернув до хати.

„У хаті поночі й тихо. Яшко... невірними (непевними?) кроками до полу підійшов — спати це. Скинув шапку... Лапнув рукою по припічкові — ноги чийсь, одна аж до коліна гола, далі — спідниця.

— А, Наталка. Чого вона тут?

Яшко ніяк всміхнувсь і вище рукою помацав—живіт.У пазуху руку встромив — за груди полапав.

„Наталка" кинулась. Скрикнула старечо й сіла на постелі. Потім рукою по карнизі шкрябнула — сірника дістала.

Яшко одразу догадавсь:

— Ммм.

До стола одхилилась і затупив обличчя руками, як сірник чиркнув. Мати обнялась. А сірник згас. І не світила вже... Яшко-ж у темряві понад стовпом опускаєсь-опускаєсь, аж додолу. Потім упав головою і руки одкинув...

За вікном старечо плакала осіння ніч.

*

Ось вам образ життя комсомольського. Не вигаданий „злобою емігрантською", а взятий з найчервонійшого „Червоного Шляху" й змальований найчервонійшим А. Головком. Коли-б це було надруковано поза межами совітської України, то можна було-б сказати, що це карикатура. Але ні, все тут автентичне.

Оттаку-то культура принесла червона Москва на Україну на вістрах своєї багнети. Щоб ця культура краще прищеплювалась, на ній тепер красується напис: „українізація". Тим землякам, що пишуть довгі артікули на тему: „Наше становище до Радянської України" — їм радимо самим напитись того червоного вина й тоді сказати, че добре воно для України чи ні.

Могар.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

Мітинги відділів У.Н.Союза

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляе всіх своїх членів, як місцевих так і позамісцевих, що місячний мітинг відбудеться в неділю, 22. марта о годині 1-ій пополудни в гали церковній під ч. 645 Рузвелт Евню. На порядку нарад є важні справи до полагодження. Таксамо будуть приймати нових членів до Тов. Січ, від. 342 без вступного. Котрий член дове буде має свою належитість виповнити, бо в противнім разі буде суспендований. Рівнож, котрий член не явиться на мітинг буде караний після статута. — Гр. Волянський, предс.; Ри. Хлебан, кас.; І. Марковичі, секр.

ПАСАЇК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Тов. Т. Шевченка, від. 42, що квартальний мітинг відбудеться в неділю, дня 22. с. м. о год. 2-ій пополудни під ч. 237 Nore Ave., Пассайк, Н. Дж. Проситься всіх членів прибути на мітинг бо суть важні справи до полагодження. Довгуючі члени хай прийдуть на мітинг і вирівнають свої вкладки, бо впротивнім разі будуть суспендовані. Невиявийся член на мітингу заплатить кари 50 ц., а урядник 1 дол. Приглядуться, що будесь приннмати новик членів старших і дітий до Бр. і до У. Н. Союза без вступного. — П. Вітковський, предс.; В. Гаврилів, секр.

САВТ ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. Просвіта, від. 312, повідомляе, що спеціальний мітинг відбудесть точно о годині 7-мій вечер, в суботу, дня 21. марта, в домі тов. Музичин. Виняво всіх членів так місцевих як і позамісцевих точно на час явитись, бо є важні справи до полагодження. Незявившийся член підлягає карі одного доляра, урядник 2 доляри. — Василь Ярема, предс.; Цап Семен, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. Тов. Вільні Козаки, від. 116, повідомляе, що місячний мітинг відбудеться дня 22. марта с. р. під ч. 839 So. Broad St. Мітинг зачнеся точно о годині 2-ій пополудни. Браття і Сестри! Це негожаюсь собі, коли таки нещасте трафляються, як примірок в Трентоні, як ми чули. Я яко секретар кличу і благаю ставайте членами Українського Народного Союза і Тов. Вільні Козаки, від. 116. Не пора тепер розводитися над дурницями. Кампанія приєднування членів кінчиться. Тому користайте з нагоди і вступайте громадно, поки приннмається без оплати вступного. — Павло Стадник, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Богд. Хмельницького, від. 22, повідомляе отсим всіх своїх членів як місцевих так і позамісцевих, що загальний мітинг відбудеться в суботу, дня 21. марта с. р., точно о годині 7-ій вечером в гали церковній, 162 N. 5th St. Пригадується всім членам, щоби свої залегости виравнали, щоби впротивні мразі ненажувались на неприємности. На порядку дневнім важні справи до полагодження, тож присутність всіх членів пожадана. Будеться приннмати нових членів без вступного як до Тов. так і до У. Н. Союза. Невиявившийся член платить кару 50 ц., а урядник 1.00. — Мих. Заверуха, предс.; Мих. Баглай, секр.

Виділ Українського Демократ. Клюбу повідомляе всіх членів і членів, що

ПЕТРО ЯРЕМА

член Укр. Кемократ. Клюбу, по довгій і тяжкій недузі упокоївся у понеділок, 16. марта. Похорон відбудеться

В СУБОТУ, 21. МАРТА С. Р. о годині 9-тій рапком

з церкти св. Юрія E. 7th Street, New York.

Обовязком нашим віддати послідну прислугу бувшому членови.

64-65

Виділ Укр. Демокр. Клюбу.

НІХТО НЕ ЗНАЄ ГОДИНИ СМЕРТИ АБО НЕЩАСТЯ СВОГО. ОБЕЗПЕЧТЬ СЕБЕ І СВОЮ РОДИНУ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС.

СМЕРТЬ І НЕЩАСТЯ НЕ ТРАПЛЯТЬ НАГОДИ. НЕ ТРАТЬТЕ І ВИ. ОБЕЗПЕЧТЬСЯ В У. Н. СОЮЗІ СЕЙЧАС.

УВАГА! — ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.!

Старанням Уряду У. Н. Дому при співучасти Укр. Спів. Тов-я

відбудеться звіт І. А. Тогобочного з 4-ох дій.

МАТИ НАЙМИЧКА

В СУБОТУ, 21. МАРТА, 1925 Р. в гали Укр. Народ. Дому

214 Fulton St., між 2-ою і 3-ою вул.

Початок точно о год. 7.30 вечером.

Вступ 40 центів.

Весь дохід призначений на Укр. Нар. Дім в Елізабет, Н. Дж.

На се представление запрошуеться як місцевих так і позамісцевих Українців о чимскоре прибуте. Хто прийде, той непожалуе.

64

Комітет.

ДРУКАРНЯ СВОБОДИ

потребуе сейчас друкара-ЛАЙНОТАЙПІСТКА. Першенство мають ті, які, що хочуть мати стало занятте. Платні після умови.

„SVOBODA"

„SVOBODA" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

Three cents a copy.

One year	$ 7.00
Six months	$ 3.75
Three months	$ 2.00

Foreign and Jersey City Rates:

One year	$10.00
Six months	$ 5.00
Three months	$ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА:

Поодиноке число три центи.

На рік	$ 7.00
На пів року	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00

В Джерзи Сіті і Заграницею:

На рік	$10.00
На пів року	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідае.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

Конвенційні проєкти.

158.

Питсбург, Па.

Читаючи передконвенційні проєкти я зауважав, що делегати і члени У.Н.С. здорово думають, так над добром і розвитком нашої організації і вважалі над добром цілого українського народу. Деякі проєкти справді заслуговують на повне попертя не лише делегатів на конвенції, але усіх членів У.Н.С. Я від себе подам кілька проєктів, котрі після моєї думки є найважніші, а се:

1. Місцеві лікарі, щоби були назначені,або конвенцією, або головним урядом, в кождім разі, аби місцевий лікар був урядником У.Н.С.

2. Член, котрий належить довший час до організації, а захворе на невилічиму хоробу, щоби міг дістати своє посмертне за життя, коли неспосібний до праці.

3. Повираю проект д. Мурашки в справі сиротинця.

4. Ліни повими пляма ни знесені, бо се погана плима на імени У. Н.С.

5. Свобода, щоби була на дальше редагована редакційним комітетом, бо сей експеримент справді добрий і заощадив У.Н.С. гроший.

6 Найважнійший проект, але подаю його на самім останку тому, що хочу присвятити йому більше місця, бо сей проект не був порушуваний лише двома проектодавцями, а власне д. Березовцем і д. Шевцем. Се е **Висша Школа.** Я не маю на думці „Гай Скул", а зовсім, що іншого.

Мій проект е, щоби українська суспільність в Злучених Державах побудувала приют для студентів, котрі учащають на Американські університети і коллеґії в той спосіб бодай маленьку частину нашої молодіжи виховала на свідомих Українців

Шановні делегати і члени У. Н.С.! Українців вЗлучених Державах живе поверх пів міліона а не мають, ані одної бодай маленької институції, в котрій можна виховувати нашу молодь в українськім народнім дусі. Молодіжи, котра учащае на університети у нас в теперішнім часі вже є немало. В кождім великім місті знайдеться кількакнайцять Українців в Американських університетах. Ми про них, або дуже мало знаемо, або ніщо. Наша молодь виросте на наших очах на людий, котрі занимати муть вище становище в суспільнім життю в Злучених Державах і навіть своєї рідної мови не знае. Чия се вина, як не нас самих! Нашим святим обовязком е подбати про нашу шкільну молодь, так в старім краю, як і в новім. В свідомих людях наша будучність. Лише сей народ великий і сильний, котрий має великих людий. Така институція, як я маю на думці принеслаби величезну користь для нашого поневоленого народу. Кошта такої институції в порівнаню з користями, майже незначні. Дім, в котрімсь великих міст, котре має усі галузи вищої науки не коштуе триманне його мусілобся збирати зі самих студентів. Я певний, що студентів знайшлобся там більше, як би ми місця мали в такім приюті. Ходить о се, звідки взяти фонди на закупно, чи будову такої институції.

Я від себе даю таку пропозицію:

На 16. конвенції повинен бути вибраний комітет, котрий мавби відвестися до українських других організацій, і зорганізувати спільний комітет. Кожда організація, щоби від себе ухвалила і дала, якусь суму гроший на будову дому, а відтак, щоби кожда організація ухвалила шкільний фонд по два центи на місяць на кождого члена. Се дасть вистарчаючу суму на утримання професорів, що найменше двох на початку. Пізнійше, як таку институція вже буде істнувати, то можна буде розвести діяльність на ширшу скалю, бо ж се буде институція жива. Вонаж виховае дітий, котрі про ню не забудуть і будуть старатися підтримувати її. Користий з такої институції не буду висловлювати ту, бо тепер перед конвенцією часопись заповнена день в день конвенційними проектами. Я лиш згадаю про се, яку користь буде мати наш український народ з американських Українців, котрі навіть української мови не знають? скільки такі Українці можуть помогти рідному краеви, котрі його історії не знають? Як може такий Українець виробити собі таке поняття про рідний край, як він його літературу не знае? Такі наші діти будуть для нас цілком-чужими і навіть, якби хотіли відвідати родину в старім краю, то не будуть могли розмовитись зі своїми рідними.

Я на сім скінчу. Прошу шан. делегатів подумати над моїми пропозиціями і подати свої думки, як не впроектах то на конвенції.

Василь Онишків.
член від. 118.

159.

Вудгейвен, Н. И.

Есть богато проектів і богато думок. Є думки добрі, та є й злі. Ось подаю і я свої думки, які булиби для поліпшення нашої організації.

1. Щоби купити фарму і побудувати сиротинець. Се є добра думка, та тільки треба розважити над тим, чи не булоби великого тягару, бо се мусим добре знати, що чим більший тягар, тим більше шкідливе для нашої організації.

2. Щоби, як можливо завести Видавнет полісі. Се бувби дуже добрий поступ і наш У.Н.С. дуже швидко зрослаб.

3. Булоб добре, щоби У.Н.С занимався організованем українських народних шкіл та підпомагав відділи будувати народні доми, значить позичив гроші на морґеч за невеликим процентом.

4 Часопись Свобода, щоби виходила на 8 або хоть на 6 сторін, та одна сторона, щоб

стичнім, та щоби подавати цікаві історії, бо політики дещо забогато. В такім разі буловби більше передплатників.

5 Календарі повинні бути, як дарунок раз в рік, а если неможливо, то не силувати членів, а видавати тільки для тих, котрі собі жадають, бо через те силуванне, то є богато клопоту по відділах.

6. В молодечім департаменті конечна зміна. Значеться, якісь зворотн, як дитина переходить до старших та посмертне виплачувати від літ, як двого дитина належить, бо як старші молоді платять одну вкладку.

7. Булоб добре, щоби головний уряд вибрати той самий, бо ліпший певно не знайдеться, а головно секретарів, які дуже мудро і скоро полагоджують справи.

8. Інспекторів знести, бо з них нема жадної користи.

Кождий делегат повинен здорово роздумати, що його відділ висилає не на то, щоби поїхав і подивився на конвенцію, та стратив дорогий час, але на то, щоби старався о якесь добре діло для нашої організації.

Бажаю добрих успіхів.

Йосиф Парашук.
секр. від. 200.

160.

Ютика, Н. Й.

Прошу поважаних делегатів і делегаток тих пару проектів взяти під розвагу, котрі я вважаю нешкідливими для У.Н.С.

1. Щоби конвенція відбувалася що чотири роки в тій місцевости, де живе більшість членів У.Н.С. і де мають свій Народній Дім,так, щоби наш гріш зістав в наших руках.

2. Щоби часопись Свобода виходила на далі, як дневник; добре булоб побільшити, если можливо, за ту саму оплату,

3. Щоби побільшити молодечий департмент треба приняти діти і нечленів У.Н.С

4. Що до зворотy гроший родичам не мислю, щоби хто дивився на пару доп, щоби йому звернути. Ліпше булоб побільшити для дітей, в якийсь спосіб що родичі і діти булиб задоволені з того.

5. В справі сиротинця я поприаю, се дуже булоб славно для нашої організації У.Н.С. і цілого загалу, тільки шановні делегати мусять ту справу добре обмислити перед конвенціє не тратити на дармо і чи се можливо зробити і в який спосіб.

6. Що до урядників У.Н.С. не маю нічого напротив; їх робота дуже старанна. Вони працюють для добра членів і .Н.С., але, щоби не силувати нікого на уряд тільки хто здібний і охоту працювати то такого вибрати.

7. Урядників вибрати із дальших стейтів, а не тільки з околиці. Розуміється, не всіх, але не всіх тільки на приклад на стейт Илиной повинен один урядник бути в Шикаго або околиць То булоби дуже користне для організації.

Всім делегатам бажаю єдности.

Т. Янсевич дел.
дел. від. 243.

РЕВМАТИЗМ

Подивляючий домашний серединк, заявляє один, котрий терпів.

В році 1893 я набувся мускулярного і кістного Ревматизму. Я терпів біль, про який можуть знати лишень ті, котрі його мають, повна три літа. Пробував я одного лікарства за другим, однак полекша, коли і прийшла, тривала лишень хвилю. Вкінці знайшов я середину, котрий вилічив мене цілковито і не виносимий біль не вертав більше. Я відпрозиня його многим, котрі терпіли на сю хоробу, декотрі з них по саместь і всімдесять літ старі, з результат в них був той самий, що і в мене. Я поручаю кождому терпячому на мускулярний чи кістний ревматизм попробувати „Домашного Середника", здяля його подивляючої сили гоєння. Не присилайте цента; лишень пришліть своє ім і адресу, а я вишлю Вам його даром на пробу. По його випробуванню і переконанню о вартости того ліку, я певного цукрового середника помагаючого позбутися ревматизму, заплатите тоді за него одного доляра, однак розумійте, я не хочу Ваших гроший поки не будете вповолені і не пришлете гроші самі. Чи не є се уваги гідна оферта? Чому маєте терпіти, коли предкладаєся Вам тому помісь даром? Не відкладайте. Пишіть дисць. Mark H. Jackson, No. 405K, Durston Bldg., Syracuse, N. Y.

Mr. Jackson є відомий. — Помилка зайва є правдива.

7. Календар, щоб був видаваний за заплатою, , як до тепер, а не на кошт каси У. Н. Союза. Думаю, що за рік, то член не буде убогий заплатити 25, або 30 цнт. за календар.

Головна каса тоді буде мала ліпшу силу помочи, як бідним калікам, так і старому краеви.

8. Щоби фонду резервового не підносити, Бо коди ходимо і організуємо людей, то кажем, що від твоїх літ буде платив одинаково. Вдалось нам немало наших Українців наверпути, й стараймося на далі, не більші тягарі дати на членів, але стараймося, аби зменшити.

9. Що до сиротинця булоби ліпше, щоби всі організації в Америці піднесли один клич, а не мавби сам двигати У.Н.С..

10. Суспендовані члени, щоб могли бути приняті до 60 днів, а не до 30 днів і потім мусить наново вступати.

Желаю, як найліпшого успіху 16. гол. конвенції.

Василь Лисосір.
дел. від. 58.

161.

Вест Пулман, Ілл..

Подаю під розвагу дел. У. Н. Союза;

1. Щоби конвенція відбувалася що чотири роки в тій місцевости, де живе більшість членів У.Н.С. і де мають свій Народній Дім,так, щоби наш гріш зістав в наших руках.

2. Щоби часопись Свобода виходила на далі, як дневник; добре булоб побільшити, если можливо, за ту саму оплату,

3. Щоби побільшити молодечий департмент треба приняти діти і нечленів У.Н.С

4. Що до зворотy гроший родичам не мислю, щоби хто дивився на пару доп, щоби йому звернути. Ліпше булоб побільшити для дітей, в якийсь спосіб що родичі і діти булиб задоволені з того.

5. В справі сиротинця я поприаю, се дуже булоб славно для нашої організації У.Н.С. і цілого загалу, тільки шановні делегати мусять ту справу добре обмислити перед конвенціє не тратити на дармо і чи се можливо зробити і в який спосіб.

6. Що до урядників У.Н.С. не маю нічого напротив; їх робота дуже старанна. Вони працюють для добра членів і .Н.С., але, щоби не силувати нікого на уряд тільки хто здібний і охоту працювати то такого вибрати.

7. Урядників вибрати із дальших стейтів, а не тільки з околиці. Розуміється, не всіх, але не всіх тільки на приклад на стейт Илиной повинен один урядник бути в Шикаго або околиць То булоби дуже користне для організації.

Всім делегатам бажаю єдности.

Т. Янсевич дел.
дел. від. 243.

Для Гарних і Здорових Зубів вживайте Крему Колгейта.

Пора побороти нездоровість зубів е, поки хороба прийде, а не після хороби.

Паста Колгейта усуває причини псуття зубів і так помагає удержувати ваші зуби чистими, а доброму виглядові і здоровими. Милий смак пасти уприємнює вживанне її по кождій їді і перед спанком.

25 цнт, Велика Трубка

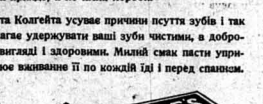

З за 70 цнт.

162.

Минтон, Мес.

З огляду на збліжаючуся 16. головну конвенцію У. Н. С., подаю під розвагу членам і делегатам кілька своїх слів:

1. Щоби головний уряд У.Н.С. позістав на своїм становищи на дальше. Єслиби доконче зайшла потреба до вибрання нового уряду, то недопустити ніяких людей, що були головними урядниками в скрентонськім Союзі.

Це люде не сильні не сталі, котрим нема довіря і котрі вже пробували привести нашу славну й могучу організацію до загибели і навіть подекуди в богато місцях пошкодили своєю пропагандою в „Народній Волі". Задля того богато членів відкинулося від У.Н.С. а пішли за тими хитрунцями. Коли щось там попсувалося, то вони знов вже придобріються, але у нас не є коротка память.

2. Щоби ся конвенція скасувала ліни позаяк в богатьох відділах приходиться до поважного непорозуміння через тоті ліни.

3. Щоби часопись Свободу побільшити, але не на жадні гумористичні кутики, тілько подавати більше новостий тутейших і загранічних.

4. Календарі даром для членів читаючих, як презент У.Н.С.

5. Щоби Свобода була редагована, як до тих часів, а не так, як декотрі хочуть по латинськи і т. д. Такого формату часопись Свобода, для правдивого Українця малаби дуже чудесний виглядь в році якоїсь чудернацької мішанини.

6. Конвенція повинна відбуватися що 4 роки в такім стейті де найбільше число відділів; маю на думці Питтсбург, Па.

7. Притулок для бідних сиріт е потрібний, але також у відповідній місцевости і де замешкує більше українського народу.

8. Член, котрий стоїть в У.Н С. від 24 року життя і платить приналежні вкладки до 72-го року життя, повинен бути звільнений від дальшого плачення вкладок.

9. Діти принимати і нечленів до У.Н.С., а з дітий то і старі возьмуть приклад і будуть вступати до нашої славної моорганізації У.Н.С.

Всім головним урядникам і делегатам бажаю, як найкращих вислідів.

Григорій Мудрик.
секр. від 122.

163.

Нюарк, Н. Дж.

Прошу помістити пару слів на відповідь декотрих наших проектодавців, бо читаючи проекта п. делегатів, урядників, які і членів, і так виглядає, що то всі проекта не виглядають на розвій У.Н.С. тільки на розбиток.

1. Що до проекту д. Мурашки, то проект дуже добрий, щоби У.Н.С. постарався о сиротинець, але д. Мурашко не подає з котрого фонду взяти гроші на цю ціль.

Бо знаю, що У.Н.С. має 6 фондів, але кождий зних має свою ціль, а на сиротинець фонду нема. Дальше кажуть, щоби порозумітися з другими організаціями та зробити спільно. Се не можливо этої причини, щоби У.Н.С. постарався о сиротинець, а тамті схотять бути басами. Прошу делегатів і ту справу лишити на відповіднійший час.

Що до проекту д. Капітули, щоби головний уряд вибирали члени через референдум. Той проектий не є практичний, з тої причини, що на примір головний уряд розішле балоти по відділах, то секретарі відділові не будут носити балоти за членами по гавзах, щоби члени голосували.

Головний уряд має бути вибраний через делегатів на головній конвенції, я мислю, що до вибору головного уряду не є дуже важна справа, бож там є комісія шконтруюча, котра контролює маєток У.Н.С.. Вони знають, що урядники роблять, котрий що провинив, того скинути, а на його місце вибрати другого. Тепер відсебе додам пару слів.

1. Щоби конвенція відбувалася, що 4 роки.

2. Віділ, котрий не має 50 членів, не може посилати делегата на конвенцію.

3 Відділ маючи 150 членів має посилати двох делегатів на кошт У.Н.С.

4. Що конечне треба якось підвисшити фонд бідних і покалічених членів, а саме, замісць 50 дол. виплатити йому 100, а замість 100 — 150 і т. д.

5. Календар має побирати кождий член за 25 цнт.

6. Свобода має виходити в тім обемі, що й тепер.

7. Дієта для делегатів має бути ухвалена на конвенції.

8. Головні урядники мають побирати пів дієти підчас конвенції, бо вони того варті.

9. Головний уряд має полістати той самий, биз змін, бо він провадив У.Н.С. в порядку.

10. Слідуюча конвенція повинна тідбутися в Нюарку, або Джерзи Сіті.

Желаю делегатом і головному урядови, щасливих нарад, так, щоби У.Н.С. зріс о 100.000 членів і на міліони в грошах.

Олекса Витюз.
член від 76.

МОЖНА НАБУТИ В КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

ВЕЛИКОДНІ КАРТКИ

звичайні по ..... 5 ц.
вишивані по ..... 10 ц.
Листовий папір з жеданнями веселих свят ... 10 ц.

Замовлення разом з належністю слати до:

„SVOBODA",
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОДЯКА

Українське Краєве Товариство Опіки над Інвалідами, Львів, вул. Руська, ч. 3/II.

Ч. 103/25. Львів, 10. лютого 1925.

Хвальний Народний Комітет Українців, на руки Вп. П. Йос. Катульках.

Дня 16. і. с. р. одержала наша канцелярія через Зем. Банк Гіпох у Львові від. Вашого Товариства грошову жертву амер. дол. 165.99 (стоісятьсемдесятьять дол. і 99 цнт.), рівновартні сумі 823.62 зол. у краєвій валюті.

Квоту цю ужито як слідує:

а) інв. Костеп Вас., Богородчани старі, компл. убрання, варт. 140 зол.

б) інв. Корінчук Васыль, Львів, у Домі інвалідів, компл. убр. 140 зол.

в) інв. Фігура Іван, Крукеничі к. Перемишля, компл. убрання 140 зол.

г) інв. Гудима Микола, Нежухів, п. компл. убр. 140 зол. і готівкою 40 зол.

ґ) від. Ставничий Павло, Запитів к. Львова, готівкою за лютий 40 зол4.

д) на адміністрацію Дому інвалідів у Львові 183.62.

Іменем інвалідів Української Галицької Армії, у допомогу яким цю значну квоту ужито, складаємо Хв. Товариству, як і членам, які до зложення цеї суми причинилися, щиру подяку і просимо на будуче при кождій нагоді, особливо національних євят, аматорських представень, концертів і т. п. памятати про наших інвалідів. Просимо закладати гуртки, яких ціль буде придбати фондів на Дім укр. інвалідів у Львові, на науку ремесла й відповідне інтелектуальне підпесенне інвалідів та їх національне усвідомленне, щоби вони служили приміром посвяти за укр. державність для дорастаючої молодежі.

Очевидно, що лиш забезпечені матеріяльно інваліди, огладжені, окружені загальною пошаною й освітленої авріолею зможуть потягнути молодь. — Опущені, без протез на колінах, стануть відстрашаючим образом, чого саме й бажають наші вороги.

У краю ми не можемо поставити справу забезпечення інвалідів як слід мимо найкращої волі, бо до цього требаби безуслівно ужити пресу, знову-ж усякі згадки в пресі про наше недавне оружне змагання та його наслідки прокуратура конфіскує.

Тому просимо дорогою пропаганди спопулярызувати нашу ідею між Вашими членами, а певно Ваша тиха праця приніссе неоцінені заслуги загально українській ідеї в недалеку будучність.

Ще раз дякуємо за поміч й остаємо з глибокою пошапою.

ЗА УКР. КРАЄВЕ ТОВ. ОПІКИ НАД ІНВАЛІДАМИ У ЛЬВОВІ.

М. Гнаюк, секр.

ПОЗІР! — РОЧЕСТЕР, Н. Й.
Український Хор
В 64-ту річницю смерти великого укр. пророка ТАРАСА Г. ШЕВЧЕНКА
устроює представленне написане Т. Г. Шевченком

НАЗАР СТОДОЛЯ

В СУБОТУ, 21. МАРТА, 1925 Р. В ЛИТОВСЬКІЙ ГАЛИ

575 Joseph Ave., Rochester, N. Y.
Початок о 7.30 вечером.

ВСТУП 50 центів.

ПРОГРАМА:

Вступне слово ..... М. Січинський
Заповіт ..... Хор
Відчит про Шевченка ... п. А. Кощець
Представленне, вечерниці і танці.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Хима Кичатий ..... М. Яцула
Галя, його донька ... п-на С. Кподзинська
Стеха ..... Н. Сорофей
Назар Стодоля ..... Д. Братусь
Гнат Карий ..... В. Батрак
Хивайка ..... К. Гнатків
Старостa ..... І. Байдак

Прошмо усі хвальні Товариства і Братства узяти участь. Як також кличемо усю нашу громаду до численної участи і віддання поклону незабутньому Генієві Т. Шевченкови. Прийдім усі та послухаймо відчиту про Шевченка з уст п. А. Кощеня 64-5

ПОЗІР! — ПАСАЇК, Н. ДЖ.!
Стараннем Укр. Кат. Парохії св. О. Николая в Пасейку
відграється театр. представленне

„НАТАЛКА ПОЛТАВКА"

Перша укр. оперетка у 3-ох діях із Котляревського, муз. М. Лисенка.

В СУБОТУ, 21. МАРТА 1925 Р.
В ГАЛИ ШКІЛЬНІЙ
212 President Street, Passaic, N. J.
Початок о годині 7.30 вечер.
Вступ 50 ц., діти в товаристві віці 15 л.

ДІЄВІ ОСОБИ:

Наталка ..... п-на А. Шипоші
Горпина Терпелиха, Наталчина мати, ... п-на А. Яцишак
Петро, Наталчин коханець ..... п. Р. Живільський
Микола, родич Терпелихи, бурлака ..... п. В. Пеленський
Тетерявковський, возний ..... п. Р. Клюшник
Макогоненко, сільський виборний . п. В. Лещишин

Естрада і акомпанимент фортепяна під проводом п. Евгена Королишин. Українці, Браття і Сестри!

Неоминайте нагоди побачити і почути так гарної штуки як Наталка Полтавка; най нікого з нас не бракне на тім представленні; приходіть самі і кличте своїх знакомих. Весь дохід з представленя призначений на нашу українську школу. 64-66. Комітет

УВАГА! УКРАЇНЦІ ЗІ СКРЕНТОН, ПА. І ОКОЛИЦІ УВАГА!
ПРИХОДІТЬ ВСІ НА

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

в честь Тараса Шевченка
В НЕДІЛЮ, ДНЯ 22-го МАРТА 1925 РОКУ
В ПРОСТОРІЯ ГАЛИ POLIS THEATRE, WYOMING AVENUE.
Початок точно година 7-ма вечером.

Велике сего числа шанованого національного генія відбудеся при ласкавій співучасти славного хорового відділа (скрипака) д. Романа Придатквича з Ню Йорку а славного солиста баса д. Михайла Шевця бувшого артиста імператорської опери в Москві. Мішані і діточі хори виступлять під умілою управою д. Стефана Цимішина. Супровід фортепяну обнімає п-на Ольга Ткачук.

ПРОГРАМА СВЯТА. Часть I.

1. America ..... Хор мішаний
2. Людкевич: За Тебе Україно ..... Хор мішаний
3. Вступне слово а) по английски .....
   б) по українськи .....
4. Шевченко-Вербицький: Завішаним ..... октет — бас сольо
5. а) Г. Веняєвський: Легенда ..... п-на Е. Цимішуд
   б) О. Нижанковський: Вітрогони ..... скрипка С. Придатквич
6. Матюк: Весніика, сольо ..... п-на Е. Цимішуд
7. Народні пісні ..... Хор діточий
8. Гетьмани, гетьмани ..... сольо бас М. Шевець
9. Вязанка народних пісень ..... Хор мішаний
10. Деклямація .....

Часть II.

1. Fay Foster, The American Com ..... Хор мішаний
2. Brahms Joachim — Угорський Танок .....
   P. Sorosate Zigeunerweisen ..... Р. Придатквич
3. Шторр Брумвет: Глубоким сном ..... Хор мішаний
4. Ой Дніпре мій, Дніпре, сольо бас ..... М. Шевець
5. Широкий луг ..... Хор мішаний
6. Кропивницький-Заремба: Соловейко ..... сольо п-на Е. Цимішуд
7. Народні Пісні ..... Хор діточий
8. Деклямація .....
9. Давидовський: Україна ..... Хор мішаний

Ще не вмерла Україна. 60,2,4

ПОЗІР! ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА. ПОЗІР!
В 64-ті РОКОВИНИ СМЕРТИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
— відбудеться —
Заходом Центрального Комітету Українських Товариств у Філядельфії, Па.

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО МАРТА 1925 РОКУ

В УКРАЇНСЬКІЙ ГАЛІ, ПІД Ч. 849 НОРТ ФРЕНКЛІН СТ.
СВЯТОЧНИЙ

КОНЦЕРТ

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8-ій ВЕЧЕРОМ.

На сей Концерт запрошується всіх Земляків з Філядельфії і околичних Громад.

ВСТУП - - - - - - $1.00, 75 і 50 центів.

Тікети можна набути перед Концертом у п. Е. Якубовича, 317 Н. Франклин ул., у п. Т. Грицея, 329 Со. 4-та ул. і у п. М. Дубаса, ріг Н. Френклин і Паплер ул. 63-64

ПОЗІР! НЮ ЙОРК, Н. Й.! ПОЗІР!
СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ
ЗА ЗАХОДОМ ЖІНОЧОГО Т-ВА „ОПІКИ НАД ІНВАЛІДАМИ" И „ЖІНОЧОЇ СІЧИ ІМ. ОЛЬГИ БЕСАРАБОВОЇ
— відограється —
прекрасну штуку в чотирох діях М. Підвисоцького

„В ТЕНЕТАХ"

В СУБОТУ, ДНЯ 21-ГО МАРТА 1925 РОКУ
в УКР. НАР. ДОМІ, 217-219 E. 6th St., NEW YORK, N. Y.

Родимці! І знов з витягненою рукою просити приходиться: Помощь нашим інвалідам і нещасним сухітникам в краю. Вони числять на нас, на наше співчуття і патріотичність. Не заведім їх в надії і поспішім з щедрою жертвенностю. Прибудьте численно дня 21 марта, а спомяте обовязок згадок тих, котрі на жертвенник Вітчини життя свойого не вагались покласти.

За жіноче Т-во О. Н. І.: С. Абрагамовська
За Т-во Січ ім. О, Б.: К. Шутківна.
62,4,6

75c ЗА ТЕЛЕГРАФІЧНУ

пересилку гроший до Галичини, на Україну і других держав Европи, в долярах або европейській валюті.

КОРИСТАЙТЕ З НЕБУВАЛОЇ ДОТЕПЕР НАГОДИ

ВИСИЛАЙТЕ

грошi через наш Банк, котрий істнує і проводить цей інтерес від 42 літ, досконалюючи систему пересилок до найбільшого вдоволення своїх клієнтів.

Полагоджуємо всякі справи нотаріяльні, старокраєві і американські.

ПРОДАЄМО КОРАБЕЛЬНІ КАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ.

Виробляємо паспорти і дозволи на поворот до Америки.

Голосіться особисто або листовно до:

THE STANDARD BANK
55 Avenue B, cor. 4th St., New York, N. Y.

ЧИ ВИ Є ПЕРЕДПЛАТНИКОМ „СВОБОДИ"?

КОЛИ ЩЕ СЕЙ „ЧАСОПИСЬ" НЕ ПЕРЕДПЛАЧУЄТЕ, ТО ЗАЧНІТЬ ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ ЙОГО СЕЙЧАС.

„СВОБОДА" є найстарішою зі всіх українських часописей в новім і старім краю.

„СВОБОДА" виходить кождого дня з виїмкою неділь і свят.

„СВОБОДА" подає цікаві новини американські і краєві.

„СВОБОДА" також подає найдокладнійші відомости з теперішних подій в старім краю.

ПЕРЕДПЛАТА ВИНОСИТЬ:

В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ НА ЦІЛИЙ РІК	$ 7.00
„ „ НА ПІВ РОКУ	$ 3.75
„ „ НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.00
В ДЖЕРЗИ СИТІ, КАНАДІ І ЗА ГРАНИЦЕЮ:	
„ „ „ НА РІК	$10.00
„ „ „ НА ПІВ РОКУ	$ 5.00
„ „ „ НА ТРИ МІСЯЦІ	$ 2.75

Звертається увагу, що на кредит ніякому не висилається часопись.

„SVOBODA", 83 Grand Street, JERSEY CITY, N. J.

ДОЛЯРИ на СВЯТА

Доручіть за половину оплати на остатню почту знана Українська контора-лярія нотарівальна і шифкартова.

T. J. SKRYCEF CO.,
329 So. 4th Street,
Philadelphia, Pa.

HUGO HUNFALVY
Адвокат у всіх цивільних і кримінальних справах.
305 BROADWAY, NEW YORK.
Вітність собі се і заховайте та прийдіть в разі потреби. Голосится все поводилн.

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціялист зі старого краю. Лічить недугти мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає науковим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
203 EAST 13th STREET
бливько 3-ої Ейні
NEW YORK, N. Y.
Годзини офісові щоденно від 9-ої рано до 8-ої вечер.
Tel. Stuyvesant 4032

DR. M. SMITH
16 EAST 7th STREET, NEW YORK
Tel. Orchard 6072
коло церкви св. Юрія.
Говорить по українськи.
Лічить успішно недугти мущин, женщин і дітей.
Найновіршій електричні апарати.

СПЕЦІЯЛІСТ
ХРОНІЧНИХ НЕДУГ
МУЩИН і ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, печінки, кишок і шкіряних недуг, висилание нервів, ревматизм, острі нервові і хрящеві недуги. Порада даром.
Dr. ZINS
110 E. 16 ST., NEW YORK
між 4th Ave. a Irving Place
Годзини від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
ДР. К. Д. БІЛИК
120 E. 34th St., NEW YORK, N. Y.
Tel. Caledonia 9014
Недугти мужчин, женщин і дітей.
Урядові годзини: від 9. до 10. рано, від 5.30 до 7.30 вечером.

ШКОЛА АКУШЕРІЇ
Учиться АКУШЕРІЇ в нашій школі або в своїй хаті під нашою дирекцією; скорочена і скора наука; мущини приймаєсь кождого часу. По укінченю видаємо ДИПЛЬОМ. Адресувати: International School of Midwifery, Inc., Dr. S. Deutsch, Pres., 229 E. 14th St., New York City. Tel. Lexington 4215.

ДОКТОРІ ДАЮТЬ ПЕРЕСТОРОГУ,
що богато хорує на солітера.
Стережіться сего страшного паразита, недбайтесь його до свого знакомства, бо будете жалувати потому. Є се найгірша епідемія. Свинина є менше більше підложна його ёду і коли не зварена добре господинею, він дістається до організму скоро, которого відтак дуже легко видістати зиздам, пробуючи нераз віднайти, що се за хороба у чоловіка. Коли доктор має перед собою чи то слабість серця, кишок, нирок, він знає що робити, щоби осягнути добрі результати. Не так мають справа з солітером, позаяк його знання суть рідкі, так що в богато случаях доктор не знають, що перед ними є і чекають на більше дефінітивні познаки. В тім часі пацієнт тратить вагу, помалу змінюється на ходячий скелетон, тягар для самого себе і своєї родини.
Богато мущин, женщин і дітей терпіть безусловно на інші хороби, коли їх правдива слабість є сей монстер солітер. Правдині познаки йому суть відмінні частини, головні зуби, втрата апетиту, обложений язик, горячка, біль хребта і ніг, завороти, біль голови, умівання від порожнього шлунка, темні знаки під очима. Жолудок тяжкий, чутте повзання в жолудку і кишках. Жовта шкіра, утрата ваги, недобрий відих. Нема охоти до життя, праці, нема любості, все дівний. Епілептичні напади знані як причина хробака, який нераз дорастає 50 фіть. Солітер порушує до кортання, можна здужити свою жертву. Позбудьтесь його заки незапізно. Замовте ліковство Laxtan дисць, яке вилічує Вам що одержанно $10.48 через Laxal Medical Co., 548 Laxal Bldg., Box 665, Pittsburgh, Pa. Laxtan є нешкідливий, продається по аптиках. — Подайте вік. Зазискурувати пакунок додайте 25 цент. B-1

„НАШ СВІТ"
УКРАЇНСЬКИЙ ІЛЮСТРОВАНИЙ ЛІТЕРАТУРНИЙ І ПОПУЛЯРНО НАУКОВИЙ ТИЖНЕВИК
Умови передплати:
Redakcja „NASZ ŚWIT".
ЗА КОРДОН: в Америку — на 1 міс.—75 ат., на 3 міс.—2 дол.

ДОПИСІ.

НОРТГЕМПТОН, ПА.

Хто хоче дати, той дасть.

Дня 4. марта 1925 р. мені, це писарови Радехівського Запомогового Комітету треба було поіхати до Алентавну. Коли я вже був в Алентавні, проходжуючись по улиці, нараз наглянув я знакомого мені добре д. Пипюка Григорія. Д. П. Видно скорше мене наглянув, бо спрямував просто до мене. Зближився досить близько, поздоровились взаємно. В тім д. Пипюк каже: „Знаєте, я до вас маю гнів". Мене це здивувало, бо я не чувся в нічім, чим би я мав прогнівити д. Пепюка.

— Даруйте, кажу, добродію, але я зовсім не знаю причини вашого гніву до мене. В тім д. П. каже: Тут не місце на виправдування, прошу ходіть до мене до хати.

Я згодився іти, але через цілу дорогу мислями мучився, чим я погнівав д. П. Коли ми вже були в помешканню д. П. він зараз сказав до мене: Чи ви не знаєте, що я Українець і що моя хата завше відтворена для укр. добродійних справ? Я розуміюсь ще не розторопав діла той кажу: Алеж добродію, я не маю з Вами жадних справ! — Ні, мальоте і я гніваюсь на вас, бо коли з вашого Радехівського комітету ходили колядувати тут по Алентавні на Рідну Школу, то до мене не зайшли. Я хотів навіть в часописах спростувати, що ви обіцяли ходити по всіх домах, де живуть Українці, а тут як раз на оборот'вимину-ли і не сповнили своєї обітниці, яку оголосились попереді в часописах.

Розуміюсь на такі слова я не мав жадної відповіди. Я признався до вини, хотяй в той час як з нашого Комітету ходили колядувати по Алентавні, то я ходив з другою партією по Нортгемптоні, але всеж може було це пізнійше зробити.

По сих словах д. Пипюк виняв книжку чекову і виписав на чеку свій дар з коляди в сумі $5.00 і жертвував на ціль української промислової школи в Радехові. За той дар Комітет Радехівського Округа в Нортгемптоні складає щиру подяку.

Крім цього громадянин Йосиф Білик також приніс свою жертву з коляди і сказав, що на свята, коли в него були колядники, то зовсім не знав на яку ціль ходять колядувати, бо тут в Нортгемптон панує воорожнеча церковна так годі було відразу зорієнтуватися, коли хтось в хаті побачив і одних і других разом колядуючих на рідну школу. Тому і гром. Йосиф Білик коли дізнався, що це на рідну школу була коляда то зараз свій обовязок сповнив і жертвував на рідну школу свою коляду.

За се складаємо сердечну подяку.

КОМІТЕТ:
Ст. Глущак, предс.; Павло Ленчук, писар; Іван Демчик, скарбник.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Коляда на добродійні ціли в Снятині.

З нагоди сегорічних Різдвяних Свят Гр. Ковердовин, Мих. і Іван Виногранник, Мартин Вишньовський і Валерій Кранковський заколядували $50.75 на добродійні ціли в рідним місточку Снятині, Східна Галичина. Коляду зложили слідуючі:

Гнат Супер і Петро Одинський по 5 дол.; Іван ивногранник і Френь Коних по 3 дол.; Гр. Ковердович, Мих. Виногранник, Вол. Кранковський, Ст. Сингур, Ів. Мартинець, Іван Одинський, Мик. Кицул і Ів. Лакуста по 2 дол.; Антін Равлюк і Мих. Мироняк по 1.50; Мартин Вишньовський, Семен Яремчук, Дм. Виногранник, Пилип Вишньовський, Антін Волощин, Дм. Грейдус, ків Корнат, Дм. Одинський, 16.я Миличарин, Мик. Лужний, Онуф. Секрета, Антін Капуста, Ів. Дошук, Онуф. Грицик і Танас Дзанчук по 1 дол.; Вас. Боршовський 50 ц., Андр. Кухар 25 ц.

15 долярів з повишсої суми висвано дня 10. січня с. р. на руки Базя Радевича, с. Миколи, в Снятині; часть друга, на підмогу при відбудові української читальні в Снятині. Остаточну суму призначено на захист для українських сиріт в Снятині, котра зістала висдана дня 9. марта с. р. на руки о. Ілії Оренчука, голови Укр. Захоронки ім. Мар. Шашкевича в Снятині.

Всім жертводавцям якнайширійша подяка.

ЗА КОМІТЕТ ЗБІРКИ:
Мих. Виногранник,
Гр. Ковердович.

УКРАЇНА, Н. Д.

Нортдакотськ аукраїна на Рідну Школу.

І далека нортдакоцька Україна не зістала по заду других українських громад в Америці. І нам рівнож не байдужна доля, наших рідних братів в старім краю. І коли наш парох о. Василь Гривнак завізвав нас до збірки на коляду то охочі до того знайшлися. Пішли ми між наших фармерів по Україні, Н. Дак., та колядували на Рідну Школу. Бо дійсно під теперішню пору годі знайти благородніщої цілі. Ніхто не відказався від жертви, а збірка, коли взяти під увагу наші сили, вигадала гарно. Зібрано $100 і вислано до Обединання в Филядельфії з призначенням на допомогу Рідній Школі.

Школа тільки, що не дописала нам сим разом громада Горсам, Н. Дак. Знаходиться там кілька одиниць, які розбивають всяку обединуючу роботу. Думаємо одначе, що з часом і вони прозріють та стануть разом з нами до спільної боротьби проти наших національних ворогів.

Жертвували по $5.00: Алексій Крайорчука, Григір Гавриляк, Іван Голацький, Ник. Обач, Вас. Палагнюк і ін. і Петро Демяняк; Василь Долинюк $4.35; по $4.00: о. Василь Гринак і Панько Ангелюк; Григір Вівсяник $2.45; Іван Іутчак $2.05; по $2.00: Дмитро Цимбалюк, Дмитро Гайбійчук, Іванів. Михайло Баранюк, Теодор Васюк і Іван Андрійщ Дмитро Долинюк $1.01; Іван Томчук $2.85; Андрій Семенюк $1.61; Михайлоу Обач $1.65, Дмитро Гросулак Гавриляк $1.46; Дмитро Дуткач $1.50; Григір Демяняк 1.20; Йосиф Криворучка 1.20; Іван Вівсаник 1.15; Николай Романишин 1.10; по $1.00: Василь Андрійщ, Іван Гайбійчук, Олекса Гавриляк, Михайло Солтис, Петрі Канський і Іван Корчан; Дмитро Гросулак Никифорів 90 ц.; Дмитро Деміянів 78 ц.; Ів. Парцелюк 70 ц.; Григір Григорів 55 ц.; по 50 ц.: Вас. Баранба, Мирон Возняк, Николай Клим Василів, Катерина Клим, Юрко Барановський, Юрко Козак, Михайло Гробиовський, Іван Канський і Анна Гапчук; Іван Калин 22 ц.; Мих. Стельмащук 20 ц. і Васіль Шкраба ц. Васіль Канський на сироти з старім краю 1.00. Разом зібрано $57.45, о. Василь Гринак доложив від себе $12.55, разом округло $100.00.

Старий Семйоноф.

НЮАРК, Н. ДЖ.

Доповненне про збірку.

У Свободі з 14-ого с. м. був звіт про коляду тутешньої української Жіночої Громади ім. Ольги Бесарабової в сумі $200, яку вислано до старого краю, і був також спис жертводавців і колядників з гори міста.

Тут для доповнення подаємо ще спис жертводавців і колядників з долини міста:

Зложили по $2.00: І. Лисий, В. Васильків, І. Турок, Р. Скалецький, Т. Шеремета, Т. Майчак, С. Стойко, С. Гравчук, М. Мариняк і І. Романишин по 1.25: А. Вихор; по 1.00: І. Мисик, С. Клапій, К. Вовчук, Р. Білик, Л. Лабчак, А. Будний, М. Олекса, С. Питляр, Ґ. Кучер, К. Шумська, С. Хивій, Г. Рабецький, С. Смербівець, А. Гузар, С. Звоаярин, А. Голод, І. Пищик, Г. Горбушний, М. Хрипінський, М. Крокош, А. Лисак, А. Куций, Ф. Шеребак, А. Дравус, І. Бисцаза, А. Козій, С. Семко, І. Пюрнущук, І. Кіндрат, М. Волянчук, І. Бигрицький, Ю. Волишин, І. Мищишин, І. Дубас, М. Марищук, А. Дуфрин, Г. Дюрлиш, К. Вівух, І. Кізлик, Д. Пилипів, Т. Яцейко, І. Слобожик, Д. Горбас, І. Сушко, В. Пастух, А. Макух, І. Гавриш, К. Романишин, М. Верецак, Г. Брик, К. Дідилівська, П. Кандрик, Р. Васіліи, А. Нагулак, Д. Білий, П. Гаврилюк, Т. Кіселиця, І. Шибул, М. Газво, В. Ференц, В. Коваль, С. Лисак, М. Масюк, А. Дідилівський, М. Качарчук, М. Хащевський, Б. Ліро, М. Козборський, С. Миколюк, І. Павлишин, М. Гевчук і А. Шарак; по 50 ц.: Т. Булик, М. Шалкун, А. Барщовська, І. Кремінь, З. Свербівець, В. Чудик, С. Пиндик, О. Ткач, М. Ядла, П. Кардинал, І. Коптко, А. Спопіба, Я. Шушала, Д. Ремчук, Т. Дозорук, В. Яськів, А. Дубова, Г. Штигель, Д. Бакалай, І. Білозір, І. Петрушак, Г. Струк, А. Якимів, Д. Мудр, В. Бойчак, М. Королевич, Ф. Савін і Й. Грущький; по 25 ц. зложили: Л. Дігер, Т. Сова, І. Гриник, І. Онисківець.

Колядували: Анна Дубчак, Катерина Мисик, Катерина Вовчук, Анна Дубова, Анна Брик, Марія Кравчук, Зофія Химій і Анастазія Барщовська.

БРОНКС, Н. Й.

Боротьба за школу.

Майже через ціле минувше літо замешкаі тут галицькі Українці організувалися і придумували над заложенням народної діточої школи для своїх дітей. Майже кождий з нас приїшов до переконання, що до старого краю нема нощо тепер вертатись, бо хто тільки там поїде так чимскорше повертає назад на землю Вашингтона; що більше, кождий сього певний, що його діти, тут роджені, хочби й поїхали до Галицької України, то там на стало ніколи не будуть мешкати, а повернуть назад до Америки.

Робота над організованием діточої школи йшла досить успішно. Членів до організації школи все більше прибувало, і при кінци серпня можна було скликати шкільні збори і вибрати уряд. Здавалось, що Українська Народна Діточа Школа в Бронксі зеднаєсь в одну велику діточу громаду та виставить „Святиню Науки і Просвіти", з котрої будуть користати наші діти і хочби й за морем будуть відчувати любов до тої Галицької України.

Проти нашої роботи почались зараз кертичі заходи. До шкільного виділу всунувся оден потайний большевик. До кількох днів по зборах він уже приніс кілька сотень посткартів і листів з видрукованим заголовком: „Укр. Роб. Дім. школа в Бронкс, Н. Й." Присутні на зборах члени сейчас запротестували проти накидування нам таких друків. Запротестував теж рішучо відпоручик „Тов. Любов", від. 298 У. Н. Союза, тов. Дмитро Федиш, котрий найбільше находився по українських роднях, записуючи дітий до укр. нар. діточої школи та за оден лишень день зорганізував 23 дітий. Та наш большевицький приятель оперся на свій уряд председателя шкільного комітету і не дбав за наш протест, а на другі збори спровадив ще більше своїх однодумців, ба навіть „инспектора", з 4-ої вулиці з Ню Йорку. Українці з Бронксу, які мешкають далеко одні від других і не знаються зі собою, думали що то Українці, котрі хотять виписати своїх дітий до школи і допустили їх до голосу. Тимчасом сі потвердили кертичу роботу, а комісар, певний своєї власти взявся сейчас диктувати Українцям свої шкільні плани.

Наняли кімнату на школу, казав членам школи помальовити стіни, поробити лавки, підвищення для вчителя і бару, і накинув школі учителя, котрий поїхчив чотиро-тижневий курс. Він не дав родичам вибрати учителя, бо знав, що Українці захочуть мати учителя не з чотиро-тижневим курсом, але такого, як мають всі другі національности, учителя з укінченими трьками вчительського семинара.

Родичі дітий, що стали ходити до большевицької школи були з неї невдоволені. Діти казали, що вчитель зачав вбивати в них ненависть до всього, що тільки являлось творами українських писателів і поетів. Кожної суботи в школі відбувалися балі, за барою наливали пиво, а діти доносили.

Учитель накинувся був з лайкою на 13-літнього хлопця Стефана Федиша, як сей став говорити деклямацію: Мово рідна, слово рідне, і в третій звоїчі сказав слово:

Як ту мову мож забути?
Таж звуками тими
Ми до Бога мольби слали
Ще дітьми малими

Учителя обурили слова: „Ми до Бога мольби слали.

Як прийшов І. Підвірний, 11-літній школяр, сказав при вході до школи „Слава Ісусу Христу!" то учитель його вилаяв.

Українські діти, зобачивши яку науку дають їм большевики, перестали ходити до школи. Тоді й самий председатель школи зрікся свого уряду, а члени вибрали нового председателя. Однак ті українські родини, котрих діти покинули большевицьку школу, вже до неї не вертали, але зорганізували українську народну діточу школу. Вони дістали учителя через оголошення в „Свободі". Сего їм ніхто ніколи ненаканчує. Виняли на науку відповідну салю, де діточки учаться науки українського читання і писання, співу й музики. Прихильники большевицької школи ще пробували ратуватися ширенем лайок, брехонь, видумок на організаторів української народної школи, але се вже ситуації не вертають, бо лишень показує правдивий український народний діточий школі.

Василь Морозович,
секретар Тов. „Любов", від. 298.

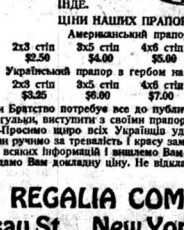

ПАНОВЕ СЕКРЕТАРІ І УРЯДНИКИ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ!
ВАМ ВІДОМО, ЩО НАША ФІРМА ВИРОБЛЯЄ ВСЯКІ РИЧІ БЕЗ ЯКИХ ВАШІ БРАТСТВА ЧИ ТОВАРИСТВА НЕ МОЖУТЬ ОБІЙТИСЬ.
Коли Ваше Братство чи Товариство потребує народного або американського прапора, церковних хоругов, лент, відзнак, шапок або инших ричий, то звертіться до нас з замовленем.
МИ Є САМІ ФАБРИКАНТАМИ І ТОМУ У НАС ДІСТАНЕТЕ ДОБРУ РОБОТУ, А МАТЕРІЯЛ ЛІПШИЙ І В ДЕШЕВШІЙ ЦІНІ ЯК ДЕ-ІНДЕ.
ЦІНИ НАШИХ ПРАПОРІВ:
Американський прапор:
2x3 стіп $2.50 | 3x5 стіп $4.00 | 4x6 стіп $5.00 | 5x7 стіп $7.00
Український прапор з гербом на обі сторони:
2x3 стіп $3.25 | 3x5 стіп $6.00 | 4x6 стіп $7.00 | 5x7 стіп $10.00
Кожде Товариство чи Братство потребує все до публичних виступів, як паради, пікніки і прогулькн, виступити з своїми прапорами, відзнаками і лентами в шапках.—Просимо кого всіх Українців удавитись до нас з повним довіреем, бо ми ручимо за тревалість в красу сповнених у нас ричий. Ми удільмо Вам всяких інформацій і вишлемо Вам сейчас наш каталюг з взірцями і подамо Вам докладну ціну. Не відкладайте але пишіть на адресу:
EAGLE REGALIA COMPANY
115 Nassau St., New York, N. Y.

ВИ НЕ МОЖЕТЕ ПОМИЛИТИСЯ.
Коли вложите Ваші гроші до Liberty State Bank and Trust Company.
Вложені у нас гроші суть цілком безпечні і принесуть Вам процент.
Наш Trust Department може в потребі заступити Вам опікуна чи адміністратора.
Посилаємо гроші до всіх частей світа і виплачуємо долярами в ріжних краях, а виплати робимо в найкоротшім часі.
Продаємо корабельні карти на всі лінії.
Виготовляємо ріжного рода контракти і повноваяти.
Голосіться до нас особисто або письменно а ручимо Вам, що будете вдоволені.
LIBERTY STATE BANK and TRUST COMPANY
23 North Main Street, Wilkes Barre, Pa.

НОВІ КНИЖКИ ЯКІ МОЖНА НАБУТИ У КНИГАРНІ СВОБОДИ:
М. Капустинський — ПОХІД УКРАЇНСЬКИХ АРМІЯ НА КИЇВ—ОДЕСУ В 1919 РОЦІ (короткий военно-історичний огляд). Часть І., ЧІ. І ІІІ. з 20 кольоровими схемами-вкінцями і документами в додатку. Ціна ..... 20 ц.
М. Возняк — УКРАЇНСЬКА ДЕРЖАВНІСТЬ. Ціна ..... 20 ц.
ВИДАННЯ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ" У ЛЬВОВІ:
Юра Шкрумеляк — ПОЇЗД МЕРЦІВ (картина Жерт і Трудів). Ціна 15 ц.
Василь Софронів — БО ВІРНА ВІЙНО. (Збірка видисць). Ціна ..... 10 ц
Евген воровський — СЕРЕД КУЛЬ І ГРАНАТ. (Начерки). Ціна ..... 10 ц.
Софія Тобілевич (Карпенко-Кара) — РІДНІ ГОСТІ. (Сповідь в родині Українських Січових Стрільців на Степовій Україні). Ціна ..... 10 ц.
Замовлення разом зі залученем належитости (моні-ордер або маринаки) слати до:
"SVOBODA" 83 Grand St., Jersey City, N. J.

ФАРМИ!

ФАРМИ В НЮ ДЖЕРЗИ, недалеко Нью Йорку, 70 акрів, 10 акрів ліса решта під управу, сад, ріка, дім 8 кімнат, стодола, курники і другі забудования, 2 гарні коні, 4 корови, 100 курий, молочні машини, 1 миля від станції і місточка, школи коло фарми. Ціна за все $3.750, готівкою $2.500. — ПО СЛУЧАЮ СМЕРТИ Американця можна купити дешево гарну фарму, 225 акрів, 125 під управу, вельке пасовисько, будівничий ліс, сильна ріка на фармі де можна купатися і ловити рибу, великий сад, 2 доми з усім уряджением, стодола, курники, 20 корів, 2 коні і всі машини, 1 миля до міста, на гарній дорозі. Ціна $12.500, готівкою $4.000.
P. OWDY,
194 Ave. A., New York City
62-64

ПОЗІР! ПОЗІР!

Сим подається до відома всім нашим читачам, що приспішуємо до нашого фіяско. Вже тому кождого часописи „Свобода", треба рівночасно зрав з оголошениями приспівати і належиться за них. Щоби читачі могли орієнтуватися яка належитість має бути прислана враз з даним оголошением, будемо ласкаві за кожде написане в оголошению одно слово числити 2ціт коли таке оголошение має 30 або більше слів. За оголошения котрі не мають 30 слів платитися 50 цент. за рівняток творять лишень виділи У. Н. Союза, котрих оголошения мають бути приписані місцевим урядом відділу. Всі оголошения мають бути приписані до адміністрації „Свободи" 5—6 день перед днем оголошения їх в часописах, та що коліди вимагала сего потреба, бути час торопутитися зі сторонами. Сторони котрі не хотять приспособитися з придержуватися повисших правил, не можуть відтак нарікати на часописи, що вимісценно їм о голошения чи оголошень.

Адм. „Свободи"

ВСЕСВІТНА ІСТОРІЯ.

Написав Н. Чайківський. — Всесвітна історія часть І.: старинна історія, стор. 260. — Дуже видалне популярної (за др. Тутешко). Історія написаної коротко і звязково. В новому сьому виданию богато ілюстрацій. — Часть ІІ.: середні віки, стор. 246. — В сій частині зроблено надзвичайну увагу на укр. історию, чого давнише не було. — Часть ІІІ.: нові часи, стор. 304. — Сей підручник доводить історичні події до 1911. р. Як і в других частинах, так і тут, звернено велику увагу на укр. історию і на кінці додано реєстр важнійших історичних дат.

Всі три томи в ораз! $3.25.

"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ЦЕРКОВНІ ПІСНІ
ОД НОТАМИ
ЦІНА 50 ЦЕНТ.
Можна набути в
„SVOBODA".

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

АНАСТАЗІЯ ПОДОЛЯК, вдова по Андрію, зі села Новоселиі-Гивоси, п. Санок, просить кражів і знакомих сусідів, щоби вже тіх як не робіли не можу дістати роботи; хотіла-бим поіхати до краю, де маю за що. Прошу моїх приятелів о поміч. Ласкаві жертви слати до ANASTAZIA PODOLAK, P. O. Box 319, Willimantic, Conn. 61-8

НА ПРОДАЖ грошрня і кенди штор, інтерес в американсько - польській дільниці, дуже вироблений, продаеся до причині пійдзу до другої місцевости. Голоситися: 815 GROVE STREET, JERSEY CITY, N. J. 63-64

НА ПРОДАЖ меблі з трох кімнат, купуючий може замешкати, рент $15. Продам дешево, бо виїжджаю з міста. Голоситися під ч. 65 MORRIS STREET, JERSEY CITY, N. J. (одним сходи до гори і зрід). 64-66

Маю кільканайцять добрих бизнесів і правдиво дешевих домів на продаж і взамину.
WALTER KOSTETSKI
Business and Real Estate Broker,
4309 Germantown Avenue,
Philadelphia Pa.
62-71

ДО ВИНАЙМУ.
Фортер переноситься по внутрішним причинам. Перворядний знавець сего інтересу може зробити гроші. Гарний склеп на дуже рухливій улиці Jackson Ave. Дім уряджения, низький рент, добрий також на взимку. Зголосити тепер і т. п. Голосится, 333 FORREST ST., JERSEY CITY, N. J., бейзмент. 59-64

З дрібна „СТЕПОВИЙ ГІСТЬ", драма в 5 актах Б. Грінченка. Драма вірно представляе повстание укр. селян проти панів. Легка до грания, на часі, обовязково повинною її всюди ставити. Осіб: 4 ж., 10 м., сцїну мало. Ціна 40 ц. SICHOWY BAZAR, 34 E. 7th St., New York, N. Y. 62-65

ЯК ХОЧЕТЕ купити або продати дім, бизнес або фарму; як хочете переслати гроші долярами до своїх кревних, або заложити мужеську справу, то прошу удатися до: WALTER KOSTETSKI, Business and Real Estate Broker, 4309 Germantown Avenue, Philadelphia, Pa. 44—

НЕПОТРІБНІ КОМЕНТАРІ.
Отсе лист, котрий не потребує коментара: „Манчестер, Коні.»Бакс 9¾ 1. лютого. Пишу до Панів в якій спосіб видзоровіла я по важитю Гіркого Вина Тріпера. Одного разу запрошено мене на весіля. По повороті зробилося мені не добре і від того часу не могла я вже до себе прийти. Пробувалам всяких лікарств і підлалам операції, однак не могла прийти до здоровля протягом цілих 5 літ. В той час одного дня моя сусіда вернула зі школи і сказала: „Мамо, тут є оголошення за Тріпера Гірке Вино". Тоді я була взагалі знеохочена, однак купилам його. Відразу по першій дозі я почула ся лішше, а протягом 6 місяців зісталам знова такою, якою булам від 5 літ. Мій муж і дознав тверднть, що лема нічого так гарного, як Гірке Вино Тріпера. З повагаченим, пані Франціщка Френч". Коли терпите на жолудкові забуренія як брак апетиту, затвердженне, ґаздість, біль голови, або загальне недомагання, попробуйте Тріпера Гірке Вино; вразі, ревматизму і неврального бегіть Тріпера Лінімент, а в разі переходження важніте свого Тріпера Лаксодитель Кашаю! Коли Ваш аптикар або доставця не може Вам їх достарчити, напишіть до Josiah Tripper Company, Chicago, Ill.

Хочете полагодити якусь нотаріальну справу, як контракти, повіюваси і т. п.?
ОЧЕТЕ переслати свої гроші до краю так або зістати вони виплаченими в краю додарами?
ОЧЕТЕ вийхати до краю, або спровадити кого зі своєї рідні до Америки?
ОЧЕТЕ купити або продати дім або якусь іншу реальність тут чи в старому краю?
ХОЧЕТЕ улюкувати певно та безпечно свої ощадности на добрий процент в ревкомендованих (Mortgage) або хочете видобрати моргеч?
У всіх тих справах звертайте особисто чи листовно до звісної Вам від літ української фірми, з повним довіреем під адресою: 17—
JOHN KOBLIK,
4318 W. Augusta St., Chicago, Ill.

РЕВМАТИЗМ

Невралгія, гостець, штивність, ревматизм, всякі захолодження, звільнює параліж, дістає кров, відновляє здоровле. По вжитю Оатн Лікарство стає видатись Все з вимісценем 2 ц. по. хорі. Ціна $3.00.
ГАРАНТУЮ ОАТН ЗІЛЛЯ.
По вжитю діймають корисно на цілий організм чоловіка, а худі люди набувають тіла, позбудуються поносців і т. п. хорі. Ціна $2.00, разом $5.00, котрі просимо надіслати вразі з замовленем. Для потреби захованіе се оголошення, або дайте терпіливу. Адресуйте:
JOHN KOBLIK,
4318 W. Augusta St., Chicago, Ill.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
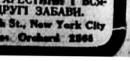
ВИПОСАЖАЄ МЕРЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ІНШІ ЗАБАВИ.
129 E. 7th St., New York City
Telephone: Orchard 2366